

оперативного обліку спожитих енергоресурсів, контролю за якістю умов комфорту, рівнем енерговитрат, а також для проведення комплексного аналізу ефективності використання енергоресурсів у процесі експлуатації будівель промислових підприємств та інших об'єктів.

Енергоплан дає змогу провести електронну інвентаризацію основних експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель, організувати облік енергоресурсів, послуговуючись наступними джерелами інформації: юридичні та нормативно-розпорядчі документи; технічна документація на споруди, енергосистеми та прилади; рахунки за комунальні послуги, виставлені постачальниками; показники приладів обліку енергоресурсів, термометрів, встановлених на об'єкті.

Гнучкі функції імпорту та експорту даних дають можливість ефективно організувати обмін даними між різними суб'єктами, які працюють з програмою Енергоплан, а також розподілити завдання зі збору даних між багатьма виконавцями. Програма Енергоплан була випробувана і продемонструвала стійкий характер роботи під час мінімальної конфігурації комп'ютерного обладнання: процесор Pentium III; оперативна пам'ять – 256 МВ; мінімальний вільний простір диску для встановлення програми - 40 МВ (об'єм вільного простору на жорсткому диску залежить від кількості будівель, залучених до обліку та від частоти збору даних); роздільна здатність монітору 1024X768; операційна система - Windows 2000 і вище.

Оптимальне впровадження програмного забезпечення Енергоплан повинно ґрунтуватися на маркетингових підходах щодо вибору об'єктів, вибору доцільних об'єктів з точки зору максимізації ефекту зниження енергоспоживання та ефективності інвестицій. Достатній рівень накопичення інформації та її аналізування зумовить прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері енергоспоживання.

1. *Глобальне управління 2025: вирішальний момент.* /Переклад з англ. Г. Лелів. – Львів, Літопис, 2011. – 120 с. 2. *Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть* /А.С. Філіпенко, В.С. Буднін, А.С. Гальчинський та ін. – К.:Либідь, 2002. – 470 с.

В.І. Костевко

Національний університет “Львівська політехніка”

МОДЕРНІЗАЦІЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

© Костевко В.І., 2011

Серед визначених стратегічних напрямків державної соціально-економічної політики України є забезпечення зростання конкурентоспроможності промислової продукції на основі *технологічної модернізації* виробництва шляхом здійснення ефективної й швидкої реструктуризації підприємств промисловості.

Економічне зростання в сучасних умовах господарювання характеризується провідною роллю науково-технічного прогресу і інтелектуалізацією основних факторів виробництва. На частку нових знань, що втілюються в технологіях, оснащенні, кваліфікації персоналу, організації виробництва в розвинутих країнах припадає близько 70-85% приросту ВВП.

В останні десятиріччя до 90% приросту обсягу випуску продукції в промислово розвинених країнах забезпечувалося за рахунок створення нових і модернізації наявних технологій, що діють на основі інновацій, зростання рівня кваліфікації кадрів, підвищення якості управління. Це і є одним з визначальних і найважливіших напрямків розвитку машинобудівного підприємства, пов'язаного з розширенням застосуванням прогресивних технологічних процесів, що дозволить зменшити витрати матеріалів та паливно-енергетичних ресурсів під час виробництва продукції, а також

значно підвищити її якість і рівень конкурентоспроможності. Якісні зрушення у підвищенні ефективності промислового виробництва в сучасній економіці є неможливими без інноваційної діяльності підприємства шляхом впровадження насамперед технологічних інновацій як основи технологічної модернізації виробничого процесу.

Модернізація виробництва та створення конкурентоспроможної вітчизняної промисловості виступає першочерговим завданням вдосконалення економічного механізму. Широкомасштабно повинно укріпитися розуміння того, що будь-яке підприємство не зможе ефективно здійснювати економічну діяльність без нових розробок через реалізацію ефективних інноваційних проектів.

За енциклопедичними визначеннями **модернізація** (франц. *modernization*, від *moderne* – новітній, сучасний) – зміна відповідно з новітніми, сучасними вимогами й нормами, наприклад, модернізація (оновлення) технічного обладнання, виробничого процесу тощо. Електронна книга бібліотеки Воеводіна визначає модернізацію як вдосконалення, переробку відповідно до вимог якості й дизайну, енергозбереження, технічних умов з урахуванням екологічних чинників тощо. Модернізуються, насамперед, машини, устаткування, технологічні процеси. Зокрема, модернізація виробництва передбачає зміни, удосконалення, що відповідають сучасним вимогам. Тобто модернізувати – це робити сучасним, вдосконалювати, приводити у відповідність до сучасних вимог.

Отже, модернізація – це процес часткового оновлення, заміни старого устаткування, технології виробництва, технічного і технологічного переоснащення підприємств, один із важливих напрямків підвищення техніко-економічних показників, посилення інтенсивного розвитку, зростання ефективності виробництва.

Економічний зміст поняття матеріально-технічної бази виробництва є досить широким, і являє собою сукупність матеріальних речових елементів, засобів виробництва, технологій, енергетичного забезпечення, які використовуються у виробничих процесах, тобто воно включає виробничі площі, устаткування, енергоозброєність, забезпеченість матеріальними ресурсами, рівень технології виробничих процесів, організацію праці, використання досягнень науки у виробництві продукції.

Отже, матеріально-технічну базу виробництва можна представити як сукупність речових і технологічних компонентів виробничої системи: з одного боку, речове забезпечення виробництва (предмети праці), з іншого – технічна основа організації виробничого процесу (засоби праці) та технологію.

У вітчизняній науковій літературі існують ряд підходів до визначення модернізації суспільних процесів, зокрема таких персоналій як Гальчинського А., Гейця В., Горбатенко В., Жаліло Я., Семиноженка В., Федулової Л., Шарко М.

Актуальним все ж таки є підхід до визначення модернізаційних процесів на основі здійснення інноваційної діяльності підприємствами, оскільки однією із визначальних рис модернізації є інноваційна орієнтація шляхом реалізації інноваційних проектів.

Саме промислове виробництво сьогодні зазнає трансформаційних перетворень у більшості розвинутих країн світу, оскільки ця сфера передбачає реалізацію значної частки матеріальних та інтелектуальних потреб людини, тому модернізація промислового виробництва стає найвагомим економічним чинником розвитку сучасного суспільства. Сутність на визначальні напрямки підвищення технічного рівня виробництва найкраще було б розкрити на прикладі машинобудування, якому належить особлива роль у технологічній модернізації промислового виробництва. Важливою передумовою здійснення якої є комплексність, що полягає у всеохоплюючій переоснащеності всіх функціональних елементів виробничого процесу (машин, матеріалів, процесів), тому об'єктом обґрунтування ефективності технологічної модернізації стає не окремий захід, а комплекс цих заходів в системі конкретного виробництва в цілому.

Необхідно зазначити, що розробка нових технологій, виробництво за їх допомогою високотехнологічних товарів і послуг, вихід з якими на міжнародні ринки є однією з найважливіших стратегічних цілей економічного зростання і розвитку.

Технологічні інновації - це матеріалізація нових ідей і знань, відкриттів, винаходів і науково-технічних розробок в процесі виробництва з метою їх комерційної реалізації для задоволення певних потреб споживачів.

У науковій літературі останнім часом увага приділялася дослідженням високотехнологічної продукції, проте практика виробництва складних виробів показала, що досягнення високого рівня якості й конкурентоспроможності продукції вимагає адекватного рівня технології, фінансування й організації виробництва. Тобто, вихідні параметри виробу суттєво залежать від технологічних можливостей.

Створення сучасних технологій виробництва, адекватних рівню якості, який задається при розробці, та конкурентоспроможності високотехнологічної продукції вимагає відповідної наукової основи, тому спостерігається посилення орієнтації фундаментальних та прикладних та досліджень на вирішення завдань технологічного характеру, починаючи насамперед із технологічно цілеспрямованих НДДКР.

Загальновизнаною концепцією у машинобудуванні є інтеграція виробництва й технологій (технологічної підготовки) як глобального напрямку розвитку систем машин. Комплексна автоматизація, гнучкість виробництва, збільшення його адаптаційного потенціалу стають необхідною умовою розвитку сучасного машинобудування й створення гнучкого автоматизованого виробництва.

Модернізація завжди передбачає структурну перебудову, перерозподіл ресурсної бази, а також супроводжується виникненням диспропорцій та нарощуванням диференціації між сегментами господарства, територіями та соціальними групами, тому постає питання: що виграють від економічного зростання через модернізацію того чи іншого типу конкретні соціально-економічні групи, яка ціна і хто її сплатить.

1. *Економічна енциклопедія* / [за ред.. С.В. Мочерний]. — К: Видавничий центр «Академія». — Т. 2, 2001.— 847 с. 2. *Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера* / [за ред. Р. Дяківа]. — К: Міжнародна економічна фундація, ТзОВ «Книгодрук», 2000.— 704 с. 3. *Бутенко О.І. Модернізаційний проект суспільства шляхом його інноваційного розвитку* / О.І. Бутенко / / *Актуальні проблеми економіки*. – 2009. -№9 (99). – с.50-56.

О.О. Коць, І.І. Сокур

Національний університет “Львівська політехніка”

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНСАЛТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

© Коць О.О., Сокур І.І., 2011

Економічна криза в Україні спровокувала виникнення управлінських і ділових проблем, які необхідно вирішувати за допомогою оптимізації бізнесу, підвищення ефективності функціонування підприємств і організацій, тобто за допомогою прогресивних змін у діяльності суб'єктів господарювання. Сьогодні зростає потреба у професійному консалтингу, оскільки керівництву підприємств і організацій складно приймати ефективні управлінські рішення у зв'язку із недостатністю вмінь та навиків роботи під час економічної кризи. На відміну від країн з розвинутою ринковою економікою, де консультативне співробітництво користується високим попитом, в Україні консалтинг застосовувався до сьогодні тільки епізодично і, найчастіше, тоді, коли суб'єкт господарювання фактично знаходиться у кризовому стані [1].

Консалтинг – це вид економічної діяльності, що полягає у розробленні консалтинговими компаніями рекомендацій науково-технічного, фінансово-аналітичного, технологічного та прогностичного характеру для визначення концепції, напрямів, заходів та засобів підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання, а також планів їхнього розвитку. За допомогою консалтингу вирішуються такі завдання: